

రమణరావు తనగదిలో పందిరిపట్టెమంచముపై కూరుచుండెను అతనిముఖము విచారమును, నొకవిధమగు వినుగును నూచించుచుండెను “జీవితములో మాధుర్యమున్నది కాని—” అను వాక్యమునందలి భావము తు, చ, తప్పకుండు ఆతనివదనమండలమున సుచిత్రితమై యుండెను

రమణరావుగదితలుపు మూసియుండెను ఆగదిలో నాతఁడుదప్ప నింకెవ్వరునులేరు ఆతఁడు పందిరిపట్టి మంచముపై గూరుచుండి ఎడమపాదమును నేలమీదను కుడిపాదము నేలకుకొంచెమెత్తుగను పెట్టుకొని యుండెను మంచమున కెదురుగనున్న నిలువుటద్దములో నాతనిమూర్తి కనబడుచునేయుండెను కాని రమణరావు ఆద్దముపంక చూచుటలేదు ఆతనికన్నులు మాత్రము నేలవైపునకు తిరిగియుండెను కాని ఆ కన్నులు దేనినికూడ చూచుచుండుటలేదు ఆతని ఆత్మగతమై విచారసమ్మిలితమై యేభావముకలదో ఆభావ మాతని సంపూర్ణముగ వశ్యముచేసికొని యుండెను.

ఆకసమును గ్రమ్మినమేఘములను ప్రచండ వాయువు చిమ్మివైచి గగనమును తేజోవంతముగ నొనర్చును. అటులే యెట్టకేలకు రమణరావు తన మనోపీఠిని క్రమ్ముకొన్న విచారము నొక్కనిట్టూర్పుతో తాత్కాలికముగ విదలించిలేచెను

“అబ్బే, దానికి తోచాలిగాని ఒకళ్లుచెప్పితే తెలుస్తుండా! మనస్సులో లేనిది చెప్పితేమట్టుకు ఎక్కడ నించి వస్తుంది!”

ఈమాటలు తనలోతానేయనుకొని దిటవుబూని కండువా తనభుజములమీదవైచికొని పాదరక్షలను తొడిగికొని రమణరావు బయలుదేరియొచ్చిపో వెడలెను.

* * *

రమణరావు బయలుదేరిన నాలుగైదునిమిషములకు రాధ ఆగదిలో ప్రవేశించెను. రాధ పదునాటు పదునేడేండ్లబాలిక, రమణరావుభార్య ఆమె కాపురమునకువచ్చి సుమారొకసంవత్సరమైనది అప్పుడే ఆమె జడవైచుకొని ముఖము సబ్బుతోరుద్దుకొని, చక్కగతుడిచికొని చూచుచుక్కపెట్టుకొన్నది. చూచుచుక్కపెట్టుకొన్నచేతని కడుగుకొనుచుండగ రమణరావు వెడలుటను ఆమె చూచినది. ఆపిమ్మట ముఖము కడుగుకొనుటచేత లేగన ముంగురులను దువ్వెనతో దువ్వకొని తెల్లశీచీరకట్టుకొన్నది రమణరావు లేఁడుగదా అన్నభైర్యముతో గదిలోఁబ్రవేశించినది.

గదిలో మాత్రమేయున్నది? ఆమెకు ప్రాణప్రియండగు రమణరావులేఁడు ఆతఁడులేనిదే ఆమెకేమి తోచగలదు? రాధ కొంతసేపాగదిలో తారట్లడినది, నిలువుటద్దము దగ్గరలిచి తనయందమును ముమ్మారు చూచుకొన్నది. గదిలో బల్లమీద సరిగ నమర్చబడియే యున్న పువ్వులనుతీసి మఱల నమర్చినది పందిరి పట్టెమంచముమీద కూర్చున్నది. ఏమితోచినదో కాని దిగ్గనలేచినది.

రాధ గబగబ హాఠోనియము పెట్టెదగ్గరకువెడలి, పెట్టెమూతతీసినది క్రింద చాపవైచికొని పెట్టెలోని హాఠోనియమును చాపమీదపెట్టుకొని పాటలు మొదలుపెట్టినది ఇట్లు కొంతసేపైనతరువాత రమణరావుతమ్ముడు తొమ్మిదిపదేండ్ల బాలుఁడు అచ్చటికి వచ్చినాఁడు రాధ పాడుచునేయున్నది. ఆపాట ముగియగానే రాధ హాఠోనియమును పెట్టెలోపెట్టి వేయబోయెను.

“ఇంకోపాట పాడుదూ, వదినా!”
 “ఒద్దమ్మా, మళ్ళీ అమ్మకి కూరతరిగియ్యాలా మరి”
 “అబ్బా ఒక్కపాటపాడితే అరిగిపోతావు గాబోలు లెద్దా?”

“మళ్ళీనాన్నా, అన్నయ్యారారూ? ఇంకానంట
కాలేదా, అంటారు ”

“మరి; ఆన్నయ్యనుచూస్తే నీకుభయమా?”

రాధ తనలోతానునవ్వుకొన్నది ఆబాలుడు డిది
చూచినాడు

“చెప్పతాలే, అన్నయ్యతో, నువ్వు హాస్యోనియం
వాయించావని”

అని ఎగురుచు గంతులువైచుచు బాలుడు పరు
గెత్తెను.

* * *

రాత్రి ఏడుగంటలన్నరయైనది రాధ మామగారు
క్లబ్బునుండి వచ్చినారు తరువాత నైదునిమిషము
లలో రమణరావువచ్చి కాలుసేతులు కడిగికొనెను
తండ్రియూ, కుమారుడూను భోజనమునకు కూరుచుండిరి

ఇంతలో సంతకముండే భోజనము చేసిన రమణ
రావు తమ్ముడచ్చట ప్రత్యేకమయ్యెను. ఆతండు
వదినదగ్గరకు పోయెను

“చెప్పనా? చెప్పనా?”

రాధ చిరునవ్వునవ్వి యూరకొనెను బాలుడు
సంబరముపడుచుండెను. ఇదిచూచి రాధమామగారు
ఇట్లనిరి:

“ఏమిటిరా, అడావిడి?”

“వదిన హాస్యోనియం వాయిచింది ”

“దీనికేనా? వచ్చును, వాయిచింది ”

బాలుడు ర మ ణ రా వు ముఖమువంకజూచెను.
ఆతనిముఖ మానంబమును సూచించుచుండెను కాని
యుత్తరక్షణమున విచారసమ్మిళితమైన యొకరకపు
వినుగెప్పటివలె నాతని ముఖరంగమున తాండవిం
చుండెను

* * *

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలన్నరయైనది రమణరావు
తనగదిలో కుర్చీమీదకూరుచుండియుండెను. ఎదుట
దీపము వెలుగుచుండెను. సా ధా ర ణ ము గ నాత

డేసవలనో, లేక పత్రికనో, మరిదేనినో చదువుకొను
చుండెడివాఁడు నాడాతండ్రిపని యేదియు చేయు
చుండుటలేదు ఆతం డేవోదీర్చిపోవలలో మునిగి
యున్నట్లు కనబడుచుండెను

“స్వ. దానికి నామీదప్రేమలేదు ఉంటే యిలా
చేస్తుందా? ప్రేమలేనిచోట పృథాగా నాప్రేమ నే
నెందుకు ధారపోయాల్సి?”

రమణరావు మఱల ఆలోచించెను

“పాపము దానికేమి తెలియదు. తెలియనిదానికి
చెప్పాలిగాని, దానిమీద ఊరికే కోపం తెచ్చుకోడం
పొరబాటు ”

ఏసమాధానమును రమణరావునకు సంతృప్తికర
ముగనుండలేదు ఇట్టిస్థితిలో రాధ గదిలో ప్రవేశిం
చెను. తలుపు గడియవైచెను రమణరావు దగ్గరకు
వచ్చి నిలువబడెను

రమణరావేమియు మాటాడలేదు ఇన్నిదినముల
నుండియు తానువచ్చుటతోడనే ప్రేమతో సంబో
ధించు ప్రాణకాంతుండు నేడిల్లెందుకు మారిపోయి
నాఁడు? కారణమేదియు నామెకుగోచరించలేదు.

“ఇవ్వాళ పత్రిక చదువుకోలేదే?”

రమణరావు మాటలాడలేదు.

“ఏమిటాలోచిస్తున్నారు? నా తో చెప్పండి
అడేమిటోను ”

“వదైతే నీకెందుకు? నీసంతోషం నువ్వు అనుభ
విస్తున్నావుగా? నామాట నీకెందుకు?”

“చూశారా! చూశారా! మరి, నామీదకోపం
తెప్పించుకున్నారు. నేనేంజేశానమ్మా?”

“నువ్వేంజేశావు! నువ్వేమీచెయ్యలేదు నువ్వేం
జేశావన్నాను?”

“నేనేంసంతోషం అనుభవించాను”

“నీయిష్టంవచ్చిన సంతోషం అనుభవించు, నేనొద్ద
న్నానా?”

“అదంతాకాదు అలాచెపితే నాకు తెలియదు నామీదమీకు కోపంవచ్చిందా?”

“కోపంలేదు, కొరిపిలేదు ”

“ఏమిటమ్మా ఈమాటలు?”

“అమెరికాలో ఐదేళ్ళకంటే యెక్కువకాలం భార్యభర్తలు ఒకరిలి ఒకరు ప్రేమించుకోరుట మన దేశంలో ఏడాదికంటే ఎక్కువకాలం ప్రేమించు కోరులాఉంది ”

“అయితే, నేనంటే మీకిష్టంపోయిందా?”

“నీకే నామీద ఇష్టంపోయింది.”

“మాయమాటలు చెపుతారు, అన్నీని ”

“మాయమాటలుకాదు నిజమే అంతా నాకు స్పష్టంగా కనిపించడంలేదా?”

“పోనీ నామీదకోపం ఎందుకు వచ్చిందో చెప్పండి.”

“నేను నిన్ను మధ్యాహ్నం హోమ్లోనియం వాయిచమన్నానా?”

“అన్నారూ ”

“వాయిచావా?”

“ఎలా వాయిచేదమ్మా మరి?”

“సాయంత్రం ఎలావాయిచావు?”

“అదికాదు మీరు పరీక్షలూ, అన్నీప్యాసై యిలా అంటే నేనేంజెప్పేదీ మరి? మధ్యాహ్నం వాయిచ మంటే మామగారంటోవున్నారా? మామగారు వినే లాగు వాయిచేదా? చెప్పండి ”

“నీకు హోమ్లోనియంవాయిచడం వచ్చినవి మామగారికి తెలియదుగాబోలు ”

“తెలిస్తేమాత్రం వాయిచేదా? అందరూ ఏమంటారు?”

“ఏమంటారు? ఏమీఅనరు ఎందుకంటారు?”

రాధ మాటాడలేదు రమణరావమెవంక జూచెను ఆమెను దగ్గరకు తీసికొనెను రాధ రమణ రావు వెంతపవిత్రముగ గాఢముగ ప్రేమించుచుండెనో

రమణరావుగూడ రాధనట్లే ప్రేమించుచుండెను

“మీకేం? మీరు మొగవాళ్ళు ఎవరన్నా అంటే నన్నంటారుగాని మీకేం?”

“అందుకే నువ్వు హోమ్లోనియం వాయిచమిని సంతోషం అనుభవించు, నాసంతోషమాట నీకెందుకు? అన్నాను ”

“ఒక్కటి చెప్పండి. మాసంతోషమాట నా కక్కరలేదని మీరు మనస్ఫూర్తిగా నమ్ముతారా?”

“మధ్యాహ్నం నాకేమీతోచక శలవలనడంచేత ఏమీతోచక నీతో కబురులాడుదామని నిన్ను రమ్మన్నానా?”

“అత్తగారూ, మామగారూ పెద్దవాళ్ళుంటే వాళ్లకెదురుగుండా నేను మీతో రాచకార్యంచెయ్యడానికివచ్చేదా?”

“ఏమీ? తప్పా?”

“తప్పేమరి అందరూ ఏమనుకుంటారు? ఇదేమిటి? బోగంనానిలాగుఅనుకోరా?”

“మొగుడితో మాట్లాడడానికిగాదు మరి పెళ్లి చేసుకున్నది?”

“అయితే ఎప్పుడూ ఎదురుగుండా కూర్చుంటారా?”

“ఎప్పుడూ కూర్చోచున్నానా?”

రాధ కొంతనేపు మాటలాడలేదు

రమణరావమెవంకజూచుచు కూర్చుండెను రాధ వదనమండలమున నేనియో యొకదివ్యజ్యోతి ప్రకాశవంతమయ్యెను

“అయితే మీసంతోష మంతా నేను చెడగొట్టేశానా?”

ఈమాటలందలి పరిపూర్ణమును, మంజులమునునగు విచార మాతనిమనస్సును వశముచేసికొనెను రమణరావమెను దగ్గరకుతీసికొని తనవ్రేళ్లతో నామె మంగురలను సరిచేయుచుండెను

“అయితే యిప్పుడు హోమ్లోనియం వాయిచమంటారు?”

ప్రేమతో నిండియున్న రమణరావు కంఠబలము నుండి ఈ కిందిమాటలు నిర్గమించెను

“వాయించు”

“అయితే సరే”

రాధ రమణరావుదగ్గరనుండి హాగోష్ఠినియంపెట్టె కడకు వెడలిపోబోయెను రమణరా వామెచేతిని వదలిపెట్టలేదు.

“వాయిస్తే నీకు సిగ్గుగా ఉంటుందా?”

“నాకు సిగ్గులేదు, ఏమీలేదు, మీరెలాచెయ్యమంటే అలాచేస్తాను”

“ఇక నెప్పమాను, నేను పిలిచినప్పడువస్తావా?”

“వస్తాను”

“నీకు సిగ్గుచెయ్యదా?”

“నెయ్యను”

“నిజంగా?”

“అవును”

రమణరావాలోచించెను.

“నువ్విప్పుడు హాగోష్ఠినియం వాయించొద్దు.”

“సరే”

“రేపుమధ్యాహ్నంవాయించు”

“అలాగే”

“రాధా! నీదగ్గర యివ్వాలి ఒకపాఠం నేర్చుకున్నాను ఆడవాళ్ళకు సహజంగా సిగ్గుంటుంది కాదూ?”

“సిగ్గులేకపోతే అసలు ఆడజన్మ ఎందుకు?”

“అసిగ్గును చంపివేస్తే, ప్రేమలోమాధుర్యమే చచ్చిపోతుంది. ఎండిపోయిన చెరుకుముక్క ఎంతో అప్పు డాప్రేమ అంత అమెరికాలోని ప్రేమ ఉన్నదే అది మాధుర్యవిహీనమైన ఎండిపోయిన చెరుకుముక్కలాంటిప్రేమ”

“వార్యది ప్రేమకాదు, మోహము అరక్షణముంటుంది, తణుముంటుంది మహా ఉంటే విదేశ్యుంటుంది.”

“మనప్రేమో?”

“ఒకమాటు భార్యభర్తా అయితే పదునాలుగు జన్మాలదా, కా మళ్ళివీళ్ళే భార్యభర్తా అవుతారట”

రాధగాని, రమణరావుగాని కొన్నినిమిషములు మాటలాడలేదు వారిరువురును నేదియో ఆలోచించుచుండిరి తుదకు రమణరా విట్లనెను

“నిన్ను రేపటినించీ మధ్యాహ్నం రాచకార్యానికెపిలవను. గాటమైన కోరికఉంటేకాని ఏఅనుభవం లోనూ సంతోషంఉండదు అస్తమానం సీతో సంతోషము అనుభవిస్తూనేఉంటే సీమీదవిరహమేఉండదు. విరహంఉండకపోతే కోరికేఉండదేమో? కోరికలేని అనుభవంలో సంతోషం ఎంతమాత్రమూ ఉండదు”

* * *

“అయితే నామీద కోపంలేకుండా ఉంటారా?”

“ఎందుకుండనూ?”

ప్రియతమా!

చిత్రకారుడనాదనా? చిత్తమారమంజులత్వదీయానూసమధురమూర్తి సీసకలభవనై కవిలాసగతుల హృదయపుటపైని చిత్రించుకొందు. కవికుమారుడనాదనా? కాంక్షదీర తావకీనకళ్యాణలీలావిశేష

చేబ్రోలు సూరన్న గారు

ములన్న భువనాలుతలలూప మోహనముగ జీవితమె గీతములగ రచించుకొందు గాయకాగ్రణినాదనా? కలపుదీర హృదయరంజకమైన నీమధురనామ కీర్తనము శీలలెకరగ పృథివిన్లెల్ల నిత్యమును జీవితాంతము నింపివైతు.